

§ 1.

Valg af Altingets Ombudsmand.

Altinget vælger Altingets Ombudsmand for en fireårig periode. Ombudsmanden skal opfylde lovens krav om at kunne bestride embedet som højesteretsdommer og må ikke være medlem af Altinget.

Afgår ombudsmanden ved døden eller af anden grund ikke er i stand til fortsat at udføre sit hverv, skal Altinget vælge en ombudsmand påny. Det samme gælder, hvis ombudsmanden efter eget ønske søger sin afsked fra hvervet, eller hvis to tredjedele af Altingets medlemmer vedtager at afskedige ham.

I tilfælde af ombudsmandens periodiske forfald udnævner Altingets præsident en stedfortræder til at udføre hvervet i et sådant tidsrum.

§ 2.

Altingets Ombudsmands opgave m.v.

Ombudsmanden skal på Altingets vegne føre kontrol med den statslige og kommunale forvaltning som omtalt i denne lov og sikre borgernes ret overfor landets myndigheder. Ombudsmanden skal drage omsorg for, at lighed, respekteres i forvaltningen, og at forvaltningen i øvrigt finder sted i henhold til lov, retscaffen forvaltningspraksis og etiske regler sat med hjemmel i loven om Islands Regeringskontor og loven om offentligt ansattes rettigheder og forpligtelser.

Ombudsmanden er i udøvelsen af sit hverv uafhængig af andre, herunder også Altinget.

§ 3.

Altingets Ombudsmands kompetence.

Altingets Ombudsmands virksomhed omfatter den statslige og kommunale forvaltning.

Altingets Ombudsmands virksomhed omfatter også private instanser, såfremt de gennem lovgivning er bemyndigede til at tage beslutninger om folks rettigheder og forpligtelser i henhold til § 1, stk. 2 i forvaltningsloven.

Ombudsmandens virksomhed omfatter ikke:

- a) Altingets og det institutioners arbejde, se dog § 11,
- b) domstolenes virksomhed,
- c) myndigheders beslutninger og andre handlinger, når det med direkte lovbestemmelser forudsættes, at der skal søges korrektion gennem indankning til domstolene.

Dette gælder dog ikke for sager i henhold til § 5.

§ 4.

Klage til Altingets Ombudsmand.

Ombudsmanden kan tage en sag op til behandling efter indgivelse af klage.

Enhver, som mener at have været udsat for uretfærdighed fra de under § 3, stk. 1 eller 2, henhørende instanser, kan i den anledning indgive klage til ombudsmanden.

Den, som er frihedsberøvet har ret til i en lukket skrivelse at indgive klage til ombudsmanden.

§ 5.

Sager taget op på eget initiativ.

Ombudsmanden kan af egen drift beslutte sig for at tage en sag op til undersøgelse. Desuden kan han gennemføre generelle undersøgelser af en myndigheds behandling af sager.

§ 6.

Betingelse for at en klage tages op til undersøgelse.

Klage til ombudsmanden skal være skriftlig og indeholde oplysninger om navn og adresse på den, der indgiver klage. Klagen skal indeholde en beskrivelse af myndighedens afgørelse eller anden handle måde, der giver anledning til klage. Alt til rådighed værende bevismateriale om sagens forhold skal vedlægges klagen.

Klage skal fremsættes inden et år fra nævnte forholds afslutning.

Hvis sagen kan påklages til højere myndighed kan klage ikke indgives til ombudsmanden, før den højere myndighed har truffet afgørelse i sagen. Fristen på et år i henhold til stk. 2 skal da regnes fra dette tidspunkt.

§ 7.

En sags undersøgelse.

Altingets Ombudsmand kan afkræve myndighederne de oplysninger og skriftlige forklaringer, han har brug for i sit arbejde, der iblandt udlevering af rapporter, dokumenter, protokolleringer og alle andre akter, der vedrører sagen.

Ombudsmanden kan indkalde den statslige og kommunale forvaltnings embedsmænd til møde til diskussion af anliggender indenfor ombudsmandens virksomhed, såvel som for at give mundtlige oplysninger og forklaringer vedrørende enkeltsager.

Ombudsmanden har fri adgang til alle myndighedernes tjenestesteder til brug i sit arbejde, og embedsmændene er forpligtigede til at yde ham al nødvendig bistand i den forbindelse.

Ombudsmanden kan ikke afkræve oplysninger, der vedrører statens sikkerhed eller fortrolige udenrigsanliggender, uden vedkommende ministers tilladelse.

Ombudsmanden kan indkalde personer til for byretten at afgive vidneberetning om tildragelser af betydning for ombudsmandens undersøgelser. Denne rapportafgivning skal i hvert tilfælde for sig finde sted i henhold til retsplejeloven. Det er muligt at beslutte, at rapporten afgives for lukkede døre.

Ombudsmanden kan i specielle tilfælde søge assistance fra sagkyndige og indhente nødvendigt specifikt materiale.

§ 8.

Tavshedspligt.

Ombudsmanden har tavshedspligt med hensyn til de forhold, han bliver bekendt med i sit arbejde, og som skal hemmeligholdes på grund af væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser. Det samme gælder ombudsmandens medarbejdere. Tavshedspligten bibeholdes til trods for ophørt ansættelse.

§ 9.

Myndigheders forklaringer.

Når Altingets Ombudsmand beslutter at tage en klage over en myndighed under behandling, skal han straks underrette myndigheden om klagens indhold, med mindre der er fare for, at undersøgelsen af denne grund vanskeliggøres.

Endvidere skal den myndighed, som klagen rettes imod, have mulighed for at aflægge beretning til ombudsmanden om sagen, inden han afslutter sagen med en udtalelse, jvf. § 10, afsnit 2, punkt b. Han kan give myndigheden en bestemt tidsfrist hertil.

§ 10.

Sagens afslutning.

Hvis ombudsmanden fra begyndelsen ikke mener, at en klage giver tilstrækkelig anledning til nærmere undersøgelse eller ikke opfylder lovens krav for videre behandling, skal han meddele dette til den, der har indgivet klage. Sagen er da afsluttet fra ombudsmandens side.

Har ombudsmanden taget en sag op til nærmere undersøgelse, har han ret til at afslutte den således:

a) Han kan frafalde sagen efter at have fået korrektion eller forklaring fra myndigheden.

b) Han kan fremsætte sin vurdering af, hvorvidt en myndigheds handling er i strid med loven, eller om der i øvrigt er sket brud på retskaffen forvaltningspraksis eller etiske regler sat med hjemmel i loven om Islands Regeringskontor og loven om offentligt ansattes rettigheder og forpligtelser. Hvis myndighedens handlinger giver grund til ombudsmandens indsigelse eller kritik, kan han desuden afgive henstilling til myndigheden om forbedringer.

c) Hvis klagen vedrører retstvist, som hører under domstolene eller forekommer naturligt, at disse løser, kan ombudsmanden afslutte sagen med anvisning herom.

d) Ombudsmanden kan henstille til indenrigsministeren, at der meddeles fri proces i sager, der omfattes af ombudsmandens virksomhed, og som han anser bør lægges for en domstols afgørelse.

e) Såfremt ombudsmanden mener, at der er tale om forsømmelser i strid med gældende ret, kan han underrette vedrørende myndighed.

§ 11.

Mangler ved love m.v.

Bliver ombudsmanden opmærksom på mangler ved gældende love eller administrative bestemmelser, skal han give Altinget, vedkommende minister eller kommunalbestyrelse meddelelse herom.

§ 12.

Altingets Ombudsmands beretning m.v.

Ombudsmanden skal afgive en årlig beretning til Altinget om sin virksomhed i det forløbne kalenderår. Beretningen skal trykkes og offentliggøres før 1. september hvert år.

Bliver ombudsmanden opmærksom på alvorlige fejl eller forseelser hos en myndighed, kan han afgive separat beretning til Altinget eller vedkommende minister om sagen. Drejer det sig om en kommunal embedsmand kan ombudsmanden afgive separat beretning til den berørte kommunalbestyrelse.

Ombudsmanden bestemmer selv, hvorvidt og hvordan han afgiver offentlige meddelelser om sager.

Ombudsmanden skal altid, når han sender meddelelser om sager, redegøre for, hvad vedkommende myndighed har fremført til sit forsvar.

§ 13.

Altingets Ombudsmands ansættelsesvilkår m.v.

Altingets præsidium fastsætter ombudsmandens løn. Herudover er ombudsmanden ansat på samme vilkår som højesteretsdommere. I tilfælde af fratrædelse er han i henhold til kap. VI i lov om offentlige ansattes rettigheder og forpligtelser berettiget til ventepenge.

Ombudsmanden ansætter selv sine medarbejdere i det omfang bevillingerne tillader det. Ombudsmanden har på samme betingelse ret til at ansætte medarbejdere til at udføre

specifikke opgaver. Bestemmelserne i § 7 i loven om offentlige ansattes rettigheder og forpligtelser gælder ikke for ansatte hos ombudsmanden.

Altingets præsident indgår lønaftaler med Altingets Ombudsmands ansatte, jvf. § 3 i lov om offentlige ansattes lønaftaler.

§ 14.

Habilitetsregler og stedfortrædere.

Ombudsmanden må ikke uden Altingets præsidents samtykke have lønne i hverv i offentlige institutioner eller private virksomheder.

Når ombudsmanden viger sæde ved behandlingen af en sag, udnævner Altingets præsident en person til at behandle sagen. Denne skal opfylde samme habilitetskrav som ombudsmanden med undtagelse af de betingelser, der fremgår af denne paragraf, stk. 1.

Hvis den valgte Ombudsmand er givet specielle midlertidige opgaver af Altinget kan Altingets præsidium, efter Ombudsmandens anmodning, udnævne en substitut der enten træder i stedet for ham eller arbejder sammen med ham. Substituten skal opfylde samme krav om habilitet og Ombudsmanden. Hvis substituten arbejder sammen med den valgte Ombudsmand skal de tage en beslutning om arbejdsfordeling og offentliggøre den på embedets hjemmeside. Bliver de uenige bestemmer den valgte Ombudsmand hvordan arbejdsfordelingen skal være.

§ 15.

Revision.

Ombudsmandens regnskaber revideres af en upartisk statsautoriseret revisor udnævnt af Altingets præsident.

§ 16.

Anlæggelse af sag mod ombudsmanden.

På ombudsmandens krav skal en dommer afvise en sag, som anlægges mod ombudsmanden om beslutninger, han har truffet på grundlag af § 10.

§ 17.

Regler om virksomhed og arbejdsmetoder.

Altinget fastsætter nærmere regler for ombudsmandens virksomhed og arbejdsmetoder, hvilke offentliggøres i Lovtidende A-del.

§ 18.

Ikrafttræden m.v.

Denne lov træder i kraft umiddelbart. Samtidig ophæves lov om Altingets Ombudsmand nr. 13 af 20. marts 1987.

Desuden bortfalder ordene „Altingets Ombudsmand“ i § 2 i lov nr. 120/1992 om voldgiftsret og lønningskommission.